

15. (X.) Milyen a bujakór?

Ez a legveszedelmesebb nemi betegség. Körülbelül 21 napra a ragályozás után a ragályozás helyén gyorsan növekvő gőb támad (kemény fekély, sánker), a bujakóros mérreg a vérbe is átmeleg, s 7 hét múlva a bőrön kiütéseket okoz, később gyakori a torokgyulladás, fekélyek a test különböző helyein. A betegség végső következményei, ha nem gyógykezeltek: a terméketlenség, az agylágyulás, gerincagy sorvadás.

16. (X.) Gyógyulnak-e a nemi betegségek? Nemi betegség észlelésekor mi a teendő?

A nemi betegségek mind gyógyíthatók és gyógyulnak. Ezért, ha horzsolást, folyást, fekélyt vagy effélét vesz észre nemi szervein a csendőr, annál inkább azonnal orvost vegyen igénybe, mert a betegséget kezdeti szakában gyorsabban lehet gyógyítani.

A bujakórosbeteg társait is ragályozhatja, ha azok evőeszközeit, stbi használja. Ezért a nemi betegségek eltitkolása büntetendő.

17. (X.) Miképen védekezhetünk a nemi betegségekkel szemben?

Hajléktalan csavargó, tisztátlan vagy kiütésekben szenvedő nőekkel nem szabad közöszülni.

Ittas állapotban sem szabad közöszülni, mert a tapasztalat szerint legtöbbször ilyen állapotban szerzik a nemi betegséget.

Minden közöszülés után vizelni kell és a nemi szerveket szappannal alaposan megmosni.

Igen célszerű a laktanyában rendelkezésre álló gyógyszert alkalmazni (profilaktikon készülek).

Fegyver és Lőutasítás a m. kir. csendőrség számára című szolgálati könyv és az ehhez kiadott Pótlék (Utasítás a Frommer-féle önműködő ismétlő pisztoly kezelésére) kivonata.

1. (Bev.) Melyek a m. kir. csendőrség fegyverei?

A 95. mintájú csendőrségi ismétlő karabély szuronnyal, a csendőrségi forgópisztoly, a csendőrségi önműködő Frommer-féle ismétlőpisztoly, a gyalogtishti kard, a gyalogcsendőr kard és a lovascsendőr kard.

2. (Bev.) Milyen fegyverrel van fölfegyverkezve a gyalog és lovascsendőr, a járás- és törzsőrmester?

A gyalogcsendőr a szuronyos ismétlő karabéllyal és a gyalogcsendőr-karddal, a lovascsendőr a szuronyos ismétlő karabéllyal, a csendőrségi forgópisztollyal (ismétlőpisztoly) és a lovascsendőr-karddal, járásőrmester a szuronyos ismétlő karabéllyal, a csendőrségi forgópisztollyal (ismétlőpisztoly) és gyalogtishti karddal, törzsőrmester pedig a gyalogtishti karddal van fölfegyverkezve.

A) A 95. mintájú csendőrségi ismétlő karabély.

3. (A. 1. §.) Melyek a 95. mintájú csendőrségi ismétlő karabély főrészei?

- I. a cső,
- II. az irányzék,
- III. a závarzat,
- IV. a szekrény az adogatóval,
- V. az ágy a felsőággal,
- VI. a foglaltvány,
- VII. a szurony a hüvellyel,
- VIII. a szerelék.

4. (A. 1. §. I. f.) Milyen a cső belső elrendezése és milyen részeket különböztetünk meg a furatban?

A cső hosszában való átfúrással készült. A furat elől levő nyílását *torkolatnak*, középvonalát *csőtengelynek* nevezzük.

A furatban a *töltényűri* és *huzagolt részt* különböztetjük meg.

A töltényűr síma és a töltény alakjával bír.

A huzagolt rész a lövedék vezetése végett csavarszerűen hallított barázdákkal van ellátva, melyek *huzagoknak* nevezetnek. A furatnak a huzagok között kiemelkedő részét *ormózatoknak*, a furatnak az ormózatok közé eső átmérőjét pedig *űrméretnek* (kalibernek) hívjuk. Karabélyunk űrmérete 8 m/m.

5. (A. 1. §. I. f.) *A cső a tokkal minő összefüggésben van, s mi emelkedik ki a cső felszínéből?*

A cső a tokkal egybe van csavarva. A cső felszínéből a torkolat közelében a *célgömbtőke* emelkedik ki, melybe a *célgömb* van betolva.

6. (A. 1. §. II. f.) *Melyek az irányzék főrészei?*

Az irányzék főrészei:

1. az *irányzékkeret*,
2. az *irányzéktoló*,
3. az *irányzékrugó*.

7. (A. 1. §. II. f.) *Melyik a legmélyebb és legnagyobb irányzékállás? Mit nevezünk alapirányzékállásnak?*

A legmélyebb irányzékállás a 300 lépés és a legnagyobb 2400 lépés. Az 500 lépéses irányzékállást *alpirányzékállásnak* nevezzük.

8. (A. 1. §. II. f.) *Miképen történik az irányzék beigazítása 300, 500, 2400 és 600—2200 lépésnyi távolságokra?*

A legmélyebb irányzékállásnál (300) a toló teljesen felcsúsztatva marad, az 500 lépésnek megfelelő alapirányzékállásnál a keret előre lófektetve és a toló teljesen felcsúsztatva van, míg a 2400 lépésre való irányzékállásnál a tolót teljesen le kell csúsztatni. A 600—2200 lépés távolságra való beigazításnál a toló felső szélét a megfelelő osztóvonásig csúsztatják.

9. (A. 1. §. II. f.) *A csendőrségi béketölténnyel való lövéshez rendszerint milyen irányzékot használunk?*

A csendőrségi béketölténnyel való lövéshez rendszerint az alapirányzékállást használjuk, mely ezen tölténnyel 200 lépésnek felel meg. Ha kivételesen nagyobb távolságra kellene löni, akkor 300 lépésre a 600 lépéses, 500 lépésre pedig a 800 lépéses irányzékállást használjuk.

A béketölténnyel való lövésnél a találatokra nézve nem tesz különbséget az, hogy a szurony fel van-e tűzve, vagy nem, míg a hadi tölténnyel való lövésnél a szurony okvetlen fel-tűzendő.

10. (A. 1. §. III. f.) *Melyek a závarzat főrészei?*

A závarzat főrészei:

1. a *tok az elcsattanó készülékkel* és
2. a *záródugattyú*.

11. (A. 1. §. III. f.) *Hogy van alakítva a tok és milyen áttöretekkel bír?*

A tok nőcsavar metszeteinél fogva a csőhöz van erősítve. A tok a nőcsavar metszetek mögött a zárószemölcsök befogadására belsejében fent és lent egy-egy kivájjással bír.

A tok áttört középrésze a *tölténymedencét* alkotja.

A tok hátsó részét *tokfarknak* nevezzük, mely felső részén a záródugattyú vezetésére csatornával bír, alsó részén pedig az elcsattanó készülék egyes részei számára hosszútkás és többszörösen kivágott mélyedés van, baloldalán levő kis mélyedés a *zárócsapnyugaszt* képezi.

12. (A. 1. §. III. f.) *Milyen részekből áll az elcsattanó készülék?*

Az elcsattanó készülék a *billentyűből*, az *elcsattanó emeltyűből*, az *elcsattanócsapból*, a *kivetőből*, a *kivetőszegből*, az *elcsattanórugóból* és az *elcsattanószegből* áll.

13. (A. 1. §. III. f.) *A záródugattyú mely részekből áll?*

A záródugattyú a zárócsapóval és a zárócsapócsavarral ellátott *fogantyúrész*ből, a *zárolóból*, a *zárolócsavarból*, a *töltényvonóból*, az *ütőszegből*, az *ütőszegnőcsavartól* és az *ütőrugóból* áll.

14. (A. 1. §. IV. f.) *A szekrény mire szolgál és mily alkatrészei vannak?*

A szekrény a töltényekkel megrakott tárnak és az adogatónak befogadására szolgál; alsó részén van a sátorvas. A szekrény az ágy iáján keresztül csavarral a tokhoz van erősítve. A szekrényfenék, melyet a szekrényel a szekrényfenécsavar köt össze, egy alacsony, fent nyitott szekrényke, mely a szekrény oldalpofái közé pontosan beillik. A szekrény hátsó falába a tártartó van a tártartócsavarral erősítve.

A tártórugót a tártórugócsavar erősíti a tártartó felső karjához.

15. (A. 1. §. IV. f.) *Az adogató mire szolgál és milyen részekből áll?*

Az adogató a tárban levő töltények adogatására szolgál és az adogatólemezből, az adogatóemeltyüből, a tánrugóból és az adogatórugóból áll.

16. (A. 1. §. V. f.) *Az ágyon milyen részeket különböztetünk meg?*

Az ágyon megkülönböztetjük: az előágyat, melyben a cső, a középanyat, melyben a závarzat és a szekrény fekszik, továbbá a tusanyakát és a tusát, valamint a csövet takaró felsőágyat.

17. (A. 1. §. VI. f.) *A foglaltvány mire szolgál és mi tartozik hozzá?*

A foglaltvány a csőnek az ággal való egybekapcsolására, az ágy megóvására, valamint a karabélyszíj odaerősítésére szolgál.

A foglaltványhoz tartozik: a felső és alsó karabély karika, a két szíjkengyel, a fülessin (a lovascsendőr-karabélynál a fülesszeg) és a tusaborító.

A felső karabély karika alsó lapjából a szuronyfoglalék emelkedik ki, baloldalába pedig a tüske van becsavarva, mely a karabélynak gúlába rakására szolgál.

18. (A. 1. §. VII. f.) *Milyen részekből áll a szurony?*

A szurony áll: pengéből, védővasból, markolatból, mar-

kolathéjakból, markolatkupakból, nyomattyúból és a nyomattyú-nőcsavarból a rugóval.

19. (A. 1. §. VII. f.) *A szuronyhüvely miből készült?*

A szuronyhüvely acélhádogból készült és feketére van lakkozva; alsó végére egy gomb, felső nyitott végének oldalára pedig a tartókamó van odaforrasztva. A szuronyhüvely felső nyílásába a szájkarika van beillesztve, melynek a hüvelybe lenyúló és rugódó két nyelve a szuronynak a hüvelyben való megtartására szolgál. A szuronyhüvely aljába egy parafadugó van beillesztve, hogy a bele helyezett szurony ne lötyögjön.

20. (A. 1. §. VIII. f.) *A szerelék mire szolgál és mely részek tartoznak a szerelékhez?*

A szerelék a karabély jókarban tartására, valamint annak szétszedésére és összerakására szolgál.

A szerelékhez tartozik: a tisztítóvessző, a csavarhúzó és a torkolatfedő.

21. (A. 2. §. a) *Mikor szabad a karabélyt szétszedni?*

A karabélyt a csendőr csak akkor szedje szét, ha tisztítani vagy megvizsgálni kell.

A csendőrnek külön rendelet nélkül csakis a záródugattyút szabad szétszedni.

22. (A. 2. §. a) *Hogyan járunk el a karabély szétszedésénél?*

A karabély szétszedésénél az egyes részeket a levevés sorrendjében az asztalra vagy padra egymás mellé tegyük és vigyázzunk arra, hogy azok semmivel, de különösen földdel vagy homokkal be ne moeszkoltassanak; a csavarokat nehogy kieserélődjenek, fészkekben tartsuk.

23. (A. 2. §. a) *A karabély tisztításához vagy vizsgálásához mely alkatrészek eltávolítása elégséges?*

Rendszerint elégséges, ha csak a záródugattyút és a szekrényfeneket az adogatóval távolítjuk el.

24. (A. 2. §. a) *A karabély teljes szétszedésénél milyen sorrendben kell a részeket eltávolítani?*

1. a záródugattyút,
2. a szekrényt,
3. a felső és alsó karabély karikát,
4. a felső ágyat,
5. a csövet.

25. (A. 2. §. b) *A csendörnek mely karabélyrészeket tilos általában levenni vagy szétszedni?*

A csendörnek általában tilos levenni vagy szétszedni: az irányzékot, a célgömböt, a zárócsapot, az elcsattantó készüléket, az adogatót, a tartórugót, a szíjkengyeleket, a fülösszemet (fülösszeget) és a tusaborítót; e műveleteket szükség esetén csak a fegyvermesternek szabad végezni.

26. (A. 2. §. b) *Miként történik a szétszedett karabély összerakása?*

A szétszedett karabély összerakása általában a szétszedésnek megfordított sorrendjében történik.

27. (A. 3. §.) *A karabély jókarban tartásának mi a célja?*

A karabély jókarban tartásának célja az, hogy a karabély megsérülésektől és idő előtti elkopásoktól megóvassék.

A karabély és főrészeinek gyakori szétszedése: megsérülésekre és idő előtti elkopásokra vezet.

Az ismételt céltalan tisztítás, de különösen tilos tisztítószerek használata következtében a karabély rövid idő alatt elkopik, sőt hasznavehetetlenné válhatik.

28. (A. 3. §.) *A karabélyok megőrzésénél és elhelyezésénél mire kell ügyelni?*

Arra, hogy a megőrzendő karabélyok ütőrugója leeresztve, a zárócsapójuk becsukva, irányzékuk pedig az alapállásba igazítva legyen.

Laktanyában a karabélyok a szobában az erre való fogasokra akasztassanak fel a szíjnál fogva, hogy a torkolatvédlővel bezárt torkolat fölfelé jusson és a fogantyúgomb a faltól elfordítva legyen.

Járőrszolgálatban pihenők alkalmával a karabélyokat oly

helyen kell tartani, hogy azokat sem a nap, sem a kályha heve vagy nedves kigőzölgés ne érje.

29. (A. 3. §.) *Mire kell főleg ügyelni, hogy a karabélyok használat közben meg ne rongáltassanak?*

A karabéllyal használat közben mindig a legnagyobb gonddal és óvatossággal kell bánni. Figyelmünket főleg az irányzékra, a célgömbre és csőfuratra fordítsuk, mert e részek a legkönnyebben megrongálódhatnak.

De a karabély használhatóságát csökkentheti annak földre ejtése, falhoz állítása, a csőfurat bedugaszolása, s a szekrény falainak esetleges benyomása is.

30. (A. 3. §.) *Mit kell tenni a karabéllyal minden használat után és annak tisztításához miféle szerek használhatók?*

A karabélyt használat után mindig haladék nélkül meg kell tisztítani.

A tisztításhoz, tisztítóesszön kívül még fadarabkák, kőc, kender, vászon, valamint gyapotrongyok, tiszta víz, petróleum, faolaj, fegyverkenőcs és kenőszappan használhatók.

Más tisztítószer használata tiltva van.

31. (A. 3. §.) *Mire használják a karabély tisztításánál a petróleum?*

Petróleum csak szerfölött megkeményedett mocsok, meggyantásodott olaj, vagy rozsdá feloldására használható. A petróleumnak a vasrészek bekenésére vagy rozsdá ellen óvszerű való használata tilos.

32. (A. 3. §.) *Miképp kell a karabélyt száraz, illetve nedves időjáráskor való használat után megtisztítani?*

Száraz időjáráskor való használat után a karabélyt a portól, a mocsoktól; nedves vagy a gyengébb esős időben való használat után pedig a nedvességtől is rongyokkal megtisztítjuk, azután a vasrészeket bezsírozott ronggyal áttöröljük.

Ha nedvesség hatolt volna a szekrénybe, akkor annak feneké kivethető, egyébként pedig a portól a tok áttörésén és az alsó nyílásnál benyúlva tisztítjuk meg.

Időnként a csőfuratot is száraz kóccal ki kell törülni és fegyverkenőccsel bekenni.

Nedves időben a tisztítást általában behatóbban teljesítjük, mint száraz időjáráskor.

33. (A. 3. §.) *Béke és hadi tölténnyel való lövés után hogyan kell a karabélyt megtisztítani?*

Hadi vagy béke tölténnyel való lövés után a csőfuratot kitisztításához a záródugattyút és a szekrényfenéket az adogatóval együtt kivesszük.

A zárvárzat részeit előbb bezsírozott, aztán száraz ronggyal kell letörölni, végre ismét bezsírozni.

A csőfuratot tisztítását következő módon végezzük:

A tisztítóvessző rovátkás részére annyi kócot, kondert, vászon- vagy gyapotrongyot csavarunk, hogy a csőfuratban húzósan legyen ide s oda húzható, ezt a csombolékat tiszta vízbe, hadi tölténnyel való lövés után pedig szappanos vízbe mártjuk, s azzal, a csomboléknak esetleg többször tisztával való pótlása mellett, a csőfuratot megtisztítjuk.

Ha a csőfuratot megkeményedett mocsok vagy rozsdalepte el, akkor a tisztítóvessző csombolékját petróleumba mártjuk és azzal a csőfuratot jól bekennjük. Ezen eljárást — bizonyos időközönként — mindaddig folytatjuk, amíg csak szükséges.

Végül az egész csőfuratot száraz kóccal (vagy ronggyal) áttörüljük és a tisztítóvessző csombolékjára kent fegyverkenőccsel lehetőség szerint bezsírozzuk.

A cső felszínét száraz ronggyal kell letörülni, s azután zsíros ronggyal megtörülni.

34. (A. 3. §.) *Miképp kell a karabélyt nagyobb esőben való használat után tisztítani?*

Ha a karabély nagy és hosszabb ideig tartó esőben áztott, vagy ha azt lövések után nem lehetne hamarosan megtisztítani, akkor bevonulás után a karabélyt és főrészeit annyira szétszedjük, amennyire a szétszedés általában meg van engedve. (L.: 2. §.)

35. (A. 5. §.) *Miből áll a lőszer?*

A lőszer a 93. mintájú éles hadi töltényekből, a csendőrségi béketöltényekből, a tölténytárakból és tárdobozokból áll.

36. (A. 5. §.) *Melyek az éles hadi és csendőrségi béketöltény alkatrészei?*

1. a töltényhüvely,
2. a csappantyú,
3. a löportöltet,
4. a lövedék.

37. (A. 5. §.) *A csendőrségi béketöltény az éles hadi tölténytől miben különbözik?*

Annnyiban, hogy a csendőrségi béketöltény töltényhüvelye, hosszabb és elől még egy második behúzata is van; a lövedék kisebb és hátsó része vékonyabb; végül a löportöltet csak 2 gramm súlyú fekete puskapor, míg az éles haditöltényé 2,75 gramm füsttelen koronglőpor.

38. (A. 6. §.) *A lőszer jókarban tartására gond fordítandó-e?*

A lőszer jókarban tartására nagy gond fordítandó. Nevezetesen: a teli tölténytárak mindig tárdobozokban tartandók és azokat csak közvetlenül a töltés előtt szabad a tárdobozokból kivenni. Járőrszolgálatban a töltény lövedékét és tárákat az elrozsdásodástól akként óvjuk meg, hogy azokat időnként fegyverkenőccsel itatott ronggyal áttörüljük. Ha tele tölténytárakat földre ejtenénk, akkor azokat a töltés előtt a portól és homoktól meg kell tisztítani.

B) A csendőrségi kardok.

39. (A. 15. §. I. II.) *Miből van a kardpenge gyártva és milyen főrészekből áll a kard?*

Úgy a gyalog, mint a lovas csendőrkard: a mérsékeltén hajlított, kétszer finomított rugóacélból van gyártva és súlyának csökkentése végett mindkét lapján homorúan kiköszörült; mindkét kard a pengéből, a nurkolathól, (ennek részei: kosár, fogantyú, fogantyúkarika, kupak és szegecstök) és a hüvelyből áll.

40. (A. 15. §. I.) *Miből készült a gyalogcsendőr kardhüvely?*

A gyalogcsendőr kardhüvely acélbádogból készült és ieketére van lakkozva. Az alsó végére egy gomb, felső végére pedig *a tartókamó* van odaforrasztva. A kardhüvely felső nyílásába a *szájkarika*, míg a kardhüvelybe, a kardpenge lötyögésének meggátlása végett, két *faszilánk* van beillesztve.

41. (A. 15. §. II.) *Miből van a lovascsendőr kardhüvely?*

A lovascsendőr kardhüvely, acélbádogból van gyártva, belsejébe a rugódó nyelvekkel bíró *szájkarika* és két fenyőfaszilánk van betéve, a hüvely alsó vége pedig *csisztatóvassal* van elzárva. A szájkarika rugói a penge lötyögésének meggátlására, míg a fenyőszilánkok a penge és hüvely közt levő űr kitöltésére szolgálnak.

C) Lőutasítás.

42. (B. 2. §.) *Mi a lövedék pályája?*

A lövedék pályája azon görbe *vonal*: melyen az eléggő lőpor hajtó ereje által mozgásra hozott lövedék mozog, mely az indulás irányától lefelé és egy kevésbé *jobbra* tér el.

43. (B. 3. §.) *Hogyan történik a célzás?*

A célzás akként történik, hogy a célgömb hegyét a nézőke szélességének közepébe az irányéllal egy magasságba juttatjuk és a célpontot a célgömb csúcsára hozzuk. Ezt nevezük *csapott célgömbbel* való célzásnak, s egyszerűségénél fogva rendszerint ez alkalmazandó.

44. (B. 3. §.) *Melyek a leggyakrabban előforduló célzási hibák?*

A leggyakrabban előforduló célzási hibák a következők: *finoman vett célgömb*, midőn a célgömb a nézőkén alig látható, ennek mély lövés a következménye, *teljesen vett célgömb*, midőn a célgömb a nézőkét teljesen kitölti, ennek magas lövés a következménye és *elszorított célgömb*, midőn a célgömb nincs a nézőke közepén, ennek az a következménye, hogy a lövés arra tér el, merre a célgömb elszorítva lett. Továbbá a karabélynak *egyik oldalra való elfordítása*; ennek az a következménye, hogy a lövés arra tér el, amely oldalra a karabély for-

dítva lett. A világításnak is van befolyása, amennyiben a megvilágított célgömb nagyobbak tűnik fel, s a lövés az árnyék oldal felé tér el.

45. (B. 3. §.) *Hogyan célozunk a futólépésben oldalt mozgó egyes személyekre, s hogyan az üggetésben vagy vágtaban oldalt mozgó egyes lovasra?*

Futólépésben oldalt mozgó egyes személyre: 100 lépésre körülbelül 1 ember, 200 lépésre körülbelül 2 ember, 300 lépésre körülbelül 3 ember szélességgel előbbre kell célozni.

Üggetésben vagy vágtaban oldalt mozgó egyes lovasra: 100 lépésre a ló szügyére, 200 lépésre körülbelül fél lóhosszal, 300 lépésre körülbelül egy lóhosszal kell a ló szügye elé célozni.

46. (B. 3. §.) *Hogyan célozunk akkor, ha a cél felénk közeledik, s hogyan, ha az tőlünk távolodik?*

Ha a cél felénk közeledik, akként célozunk, mint álló célokra, ha pedig tőlünk távolodik, egy kissé magasabbra célozunk.

D) A csendőrségi forgópisztoly.

47. (A. 8. §.) *Melyek a forgópisztoly főrészei?*

A forgópisztoly főrészei:

1. *a cső az irányzékkal,*
2. *a tok,*
3. *a henger, a hengertengely és a tengelyzárral,*
4. *a lobbantó,*
5. *az ágy,*
6. *a foglulvány,*
7. *a szerelék.*

48. (A. 8. §. I.) *Milyen a cső külső elrendezése?*

A cső külseje nyolcszögletes; elő részén a csővel egy darabból készítve *a célgömbtöke* van, melynek kiálló éles gerince *a célgömb*; a hátsó fele *a tokba* van becsavarva.

49. (A. 8. §. I.) *Milyen a cső belső berendezése?*

A cső ki van ürítve, elől levő nyílását *torkolatnak*, középvonalát *csőtengelynek* nevezzük.

A csőfurat a lövedék vezetése végett csavarszerűen hajlított barázdákkal van ellátva, melyek *huzagoknak* nevezetnek.

A furatnak a huzagok közt kiemelkedő részei *ormozatnak*; a furatnak az ormozatok közé eső átmérőjét *ürméretnek* — *kalibernek* — hívjuk. Ez a forgópisztolynál 9 m/m.

50. (A. 8. §. II.) Milyen a tok?

A tok középső része a henger számára négyszögletes alakban ki van vágva; e kivágás fölött a *nézőke* van bevágva, mely 50 lépésnyi távolságnak felel meg.

A tok hátsó határlapja baloldalon félkörben kinyúlik a töltényeknek a hengerből való kiesésének meggátítása végett.

A tok a lobbantyú alkatrészeinek befogadása végett át van törve, s végül a faágyrészek odaerősíthetése végett *pánt-alakba* megy át.

51. (A. 8. §.) Mire szolgál a henger és mivel bír?

A henger a töltények befogadására szolgál s e végre körben 6 síma furattal — *töltényűr* — *bír*, ezenkívül a hengertengely részére közepén is át van fúrva.

52. (A. 8. §. IV.) A lobbantyú mily részekből áll?

A lobbantyú áll:

1. *kakasból a láncizzal és kukasfeszítővel*, 2. *a hengertolóból*, 3. *a billentyűből* és 4. *az ütőrugóból*.

53. (A. 8. §. V.) Az ágy miből áll?

Az ágy *recézett faágyrészekből* áll, melyek a tokpánt mindkét oldalát fődik, s egymással a rajtuk keresztül dugott csavarral vannak odaerősítve.

54. (A. 8. §. VI.) A foglaltványhoz mely részek tartoznak?

A foglaltványhoz tartozik:

1. *az üritő*, 2. *a töltőcsapó rugójával*, 3. *a sátorvas*, 4. *a tartókarika*, 5. *a csavarok*.

55. (A. 8. §. VII.) A szerelékhez mik tartoznak?

A szerelékhez tartozik:

1. *a csavarhúzó vasalt lanyéllal együtt*, 2. *tisztító-vessző*, mely fából készült, s egyik végén a kóc ráerősítése végett rovátkolt és 3. *a rugószorító*.

56. (A. 8. §.) A forgópisztollyal hogyan lehet löni?

A forgópisztollyal *billentyűfeszítéssel* vagy *kakasfeszítéssel* lehet löni.

Billentyűfeszítéssel való lövésnél a billentyűt addig kell hátra felé húzni, míg a felemelkedő kakas fejével előre nem csaptat és így a forgópisztoly el nem sül.

Kakasfeszítéssel való lövéshez, a jobbkez hüvelykujjával addig kell a kakas farkát hátra felé húzni, míg a billentyű orra a kakas korong nyugaszába hallhatóan be nem csapódik, s ekkor a forgópisztoly lövésre kész, s a billentyű hátrahúzása által elsül.

57. (A. 9. §.) Hogyan történik a henger kiszedése?

A henger kivehetése végett a tengelyzárt kinyitjuk, ezután az üritő kamóját a hengertengelyről leoldván, előbb a hengertengelyt, azután az üritővesszőt a tokból kihúzzuk, mire a hengert a töltőcsapó kevéssé hátramoszdítása után jobboldalon a tokból kivesszük.

58. (A. 9. §.) Hogyan történik a lobbantyú szétzedése?

A lobbantyú alkatrészeinek kiszedéséhez előbb a sátorvas és faágyrészek távolítandók el.

Ezután a kakast teljesen felhúzzuk, a rugószorítót kivágásával az ütőrugóra toljuk, s a kakast leeresztjük, az ütőrugó szegjét a csavarhúzóval kimozdítván, az ütőrugót a tokból kiemeljük.

A kakas és billentyű — csavarjaik kiszédése után — a hengertolóval együtt a tokból kihúzhatók. A töltőcsapó rugója csavarjának kivevése után csapjáról lehúzható. *Más részét a forgópisztolynak szétszedni nincs megengedve*, s nem is szabad azt elrendelni.

59. (A. 9. és 10. §.) Hogyan történik a forgópisztoly összerakása, s általában mily szabályok állanak fenn a forgópisztoly jókarbantartására?

A forgópisztoly összerakása általában a szétszedés megfordított sorrendjében történik.

A használatra kiadott forgópisztolyok — tokban tartandók.

A kakas leeresztve, s a tölténycsapó becsukva legyen.

A cső és töltényürök tisztításához a fából készült tisztítóvessző használandó. Általában a forgópisztoly tisztításához oly szerek használhatók, mint amelyek a karabély tisztításához elő vannak írva.

Közönséges szolgálati foglalkozás után való tisztításhoz a forgópisztoly szét nem szedendő.

Lövés után való tisztításhoz a henger eltávolítandó.

Ha a forgópisztoly nagy és hosszabb ideig tartó esőben átázott vagy egyéb okból nagyon bepiszkolódott, akkor a megengedett határig szétszedhető.

60. (A. 12. és 13. §.) *A forgópisztoly éles tölténye minő alkatrészekből áll és az hogyan gondozandó?*

Ugyanazon alkatrészekből áll, mint a karabélyé és gondozására nézve is a karabély lőszerének gondozására fennálló szabályok a mérvadók.

E) A csendőrségi önműködő Frommer-féle ismétlőpisztoly.

61. (Pótlék.) *Melyek a csendőrségi önműködő Frommer-féle ismétlőpisztoly főrészei?*

- I. *A cső és a zárvárzattok,*
- II. *a zárvárzat,*
- III. *az elsütő szerkezet,*
- IV. *a biztosító szerkezet,*
- V. *az adogató,*
- VI. *a tok, a tokfedél, s a markolatfék,*
- VII. *a szerelék.*

62. (I.) *Mi tartozik a csőhöz?*

A csőhöz tartozik a
kivető,
lökörugó,

*záróhüvely,
záróhüvelynőcsavar.*

63. (I.) *Milyen a cső elrendezése?*

A cső henger alakú. Belül 4 huzaggal bír. Ūrmértéke 765 m/m.

A csőnek elől balmenetű csavarmenete van a *záróhüvely* *nőcsavar* részére, emögött a *záróhüvely* számára egy szemölcs van. A cső hátul vastagabb, s az ezen levő csavarmenettel a *zárvárzattokhoz* van csavarva.

64. (I.) *Mit látunk a zárvárzattokon, s hol van elhelyezve a kivető?*

A zárvárzattokon felül egy nyílást látunk. Ezen röppitelenek ki a töltényhüvelyek. A *zárvárzattok* bal oldalán a *kivető* van mozgathatóan megerősítve. Belül a *zárvárzattok* a *zároló* szemölcssei számára hosszhoronyokkal bír.

65. (I.) *Milyen a lökörugó és mire való?*

A *lökörugó* egy a cső körül elhelyezett tekeresrugó. Feladata a csövet előre nyomva tartani és lövés után, a visszalökés által hátravitt csövet, eredeti helyére tolni.

66. (II.) *Melyek a zárvárzat alkotórészei?*

A zárvárzat alkotórészei:
a *záródugattyú,*
a *zárórugó,*
a *megakasztó korongok,*
a *zároló,*
a *gyűszeg a gyűszeg rugóval,*
a *töltényvonó,*
a *rögzítőszeggel és rugós biztosítócsavarral bíró határoló.*

67. (II.) *Mi a záródugattyú? A zárórugó miként van elhelyezve?*

A *záródugattyú* egy átfúrt henger. Belül a *zároló* vezetésére két csavarszerűen hajlított léccel és a *zárórugó* neki támaszkodhatása céljából egy karimával bír. A *zárórugó* másik vége a *határolónak* támaszkodik. Kívül a *záródugattyú* vezetőlécekkal, s több vájattal, hátul pedig, hogy könnyen megfogható legyen, recézett kiugró részekkel van ellátva.

68. (II.) *Milyen a zároló?*

A zárolónak elől három, fent két keskenyebb, alul egy szélesebb szemölcsse van. Ezek a *zárózáttok* horonyaiba ille-
nek. A zároló felső részén és bal oldalán vájatok vannak a *töltényvonó* és a *kivető* számára. Ezenkívül még csavarszerű horonyok vannak a zárolón, amelyek a *záródugattyú* löccelével együtt a zároló csavarszerű mozgását eszközlik.

69. (III.) *Melyek az elsütő szerkezet alkotórészei?*

Az elsütő szerkezet alkotó részei:

a billentyű a billentyűrugóval,
a billentyűpecsek szeg és rugóval,
az elcsattantó emeltyű a rugóval,
a kakas a kakasrugóval.

70. (III.) *Milyen a billentyű elhelyezése?*

A billentyűnek három karja van és a tokban levő csap körül mozgathatóan van megerősítve. A tokból leghosszabb karja kinyúlik, s az elcsattantásra szolgál.

71. (III.) *Milyen a kakas? Szabad-e a felhúzott kakast lecsattantatni?*

A kakas a tok leghátsó csapja körül mozgathatóan megerősített kétkarú emeltyű. Hosszabb része kinyúlik a tokból. E kinyúló részen megkülönböztethetjük az ütőlapot és a két recézett füllel bíró ícsét. A tokban levő rövidebb ágával a kakas a billentyűvel, nemkülönben a biztosítókészülékkel van együttműködésben.

Ha csak löni nem akarunk, a felhúzott kakast lecsattantani tilos.

72. (IV.) *Melyek a biztosító szerkezet alkotórészei? Mit látunk a biztosító szerkezetből és mire szolgál ez?*

A biztosító szerkezet alkotórészei:

a biztosító emeltyű a rugóval,
a megakasztó emeltyű a rugóval.

A biztosító szerkezet teljesen a tokban fészkel, csupán a biztosító emeltyű egy dudorodása emelkedik ki abból és látható.

A biztosító szerkezet rendeltetése a pisztoly véletlen elsülését megakadályozni, s akként működik, hogy a billentyűre

gyakorolt nyomás csak az esetben idézi elő a fegyver elsülését, ha egyidejűleg a biztosító szerkezet dudorodására is nyomást gyakorolunk.

73. (V.) *Minő alkotórészekből áll az adogató szerkezet?*

Az adogató szerkezet két főrészből áll:

a tölténytárból

és a gombbal ellátott rugós tártartóból.

74. (V.) *Milyen a tölténytár?*

A tölténytár acélbádogból készült. Felső két éle szűkebbre van sajtolva, hogy a töltények belőle a tölténytár-rugó által ki ne szoríttassanak. Baloldalán hosszú vájat van, hogy abban az adogatólemez gombja mozoghasson és ezzel az adogatólemez is mozgatható legyen. Alul a tölténytár a keménydiófából készült tölténytártenéssel van elzárva. Erre támaszkodik a tekeresrugóból készült adogatórugó egyik vége, míg a másik végén az adogatólemez van elhelyezve.

75. (V.) *A tártartónak mi a rendeltetése? Mire szolgál a tölténytár?*

A tokban, pontosabban a sátorvas hátsó felében elhelyezett rugója által megfeszítve tartott tártartó az alulról a tokba betöltött tölténytárt megrögzítve tartja.

A tölténytár 8 töltényt fogad be és a pisztoly megtöltésére (a töltények adogatására) szolgál.

76. (VI.) *Mit tud a tokról és a markolatfűkről?*

A tok egy darabból készült és benne vannak elhelyezve a pisztoly összes alkatrészei. Elöl a célgömböt, hátul az irányzékot láthatjuk, alul pedig a markolat kengyelt és ennek nyíl-ványát, a sátorvasat különöztetjük meg. A tok felsőrésze át van fűrva, középső részének baloldala a tokfedő által van elzárva.

A markolatfűk a kengyelt borítják és diófából, könnyebb kezelés céljából recézve, vannak készítve.

77. (VII.) *Miből áll a szerelék?*

1. A tartókarikából, mely a tok alsó részébe van szerelve.

2. A puha vastuzalból készült *tisztítóvesszőből*. Ennek fogantyúja gyűrű alakú, másik vége, a gerebenezett kender ráhelyezhetése végett, át van törve.

78. Miként szedendő szét a pisztoly?

Az ismétlőpisztoly, mint ahogy alapos tisztításhoz szükséges, csavarhúzó használata nélkül kézzel szétszedhető és ugyanúgy össze is rakható. A *legesekélyebb erőszakosságot is kerülni kell*.

Szétszedés céljából következőképen járunk el:

1. kivesszük a tölténytárat,
2. a kakast felhúzzuk,
3. a rugós biztosítóval ellátott csavart balra fordítva kicsavarjuk, ennek végével
4. a rögzítő szeget kinyomjuk,
5. a szabaddá vált határoló a zárórugó hatása folytán hátra nyomul: kiemeljük, végül
6. hátrafelé kihúzzuk a závarzattömböt (záródugattyú és tartozékai) és a zárolót.

Ha a határoló a pisztolyból ki van véve, a kakast elcsatantani nem szabad.

A pisztolyt tovább szétszedni csak a fegyvermesternek szabad.

79. Miként kell a szétszedett pisztolyt összerakni?

A pisztoly összerakása a szétszedésnek fordított sorrendjében történik.

Ügyelni kell arra, hogy a rugós biztosítóval ellátott csavar teljesen be legyen csavarva és a biztosító a cső irányában vízszintesen álljon.

80. Az ismétlőpisztoly jókarban tartása érdekében mi kerülendő, s mikép kell használatban kezelni?

Kerülendő a pisztoly ok nélküli szétszedése és céltalan tisztítása, különösen pedig a tiltott (maró) tisztítóeszközök használata.

Használatban a pisztoly a hozzá tartozó táskában tartandó; ha ez megnedvesedett, alaposan meg kell szárítani. A závarzattal, hogy a pisztoly a piszkolódástól megóvassék, csakis közvetlenül a töltés és ürítés előtt nyissuk fel.

Az ismétlőpisztoly leejtése, a csőtorkolat eldugulása, a fegyvernek hidegről meleg helyiségbe való átvitele — ha a felületére rakódott nedvesség szorgosan le nem törülgetnek — rongálásnak szolgáltat okot.

A pisztolyt használat után haladóktalanul és alaposan meg kell tisztítani.

81. Melyek a megengedett tisztítóeszközök és mire szolgálnak? Szabad-e a barna részeket fényesre tisztítani?

A tisztítóvessző — gerebenezett kenderrel — a csőurat, fadarabkák — ronggyal körülesavarva — a hézagok, sarkok, stb. tisztítására, rongyok törlésre szolgálnak.

A cső közvetlenül a lövés után fegyverolajjal bekenendő, azután jól áthuzandó. Ha a cső tiszta, fegyverkenőccsel vékonyan bekenendő.

A súrlólapok, s mozgófelületek szintén fegyverkenőccsel legyenek lehetőszerűen bekenve.

Petróleum csak megkeményedett mocsok, elgyantásodott olaj vagy rozsdá feloldására használandó.

Az ismétlőpisztoly harnított részeit fényesre tisztítani nem szabad.

82. Milyen az ismétlőpisztoly löszere?

Az ismétlőpisztoly löszere az éles töltény. Ennek alkatrészei: a *töltényhüvely*, mely hengeralakú és sárgaréz bádogból van sajtolva; a füstnélküli löporból álló *löportöltet*; a *csappantyú*, mely áll a csappantyú-hüvelyből a bele sajtolt gyúeleggyel, végül a nikkelezett acél burokkal ellátott kemény ólom *lövedék*.

A töltények 16 darabot tartalmazó kéregpapír *töltény-dobozokba* vannak málházva.

83. Különösen mit kell tudnunk, hogy az ismétlőpisztoly zavartalan működése biztosítható?

Tudnunk kell, hogy bepiskolódott vagy behorpadt tölténytárak nehezen vagy egyáltalán nem tehetők a pisztolyba, bepiskolódott vagy behorpadt töltények pedig egyáltalán nem használhatók.